

De Lier zondag 12 februari 2017

1 Samuel 1, 1-20: Moge je dienares genade vinden in je ogen

Kevin Mouton

Vooraf...

Voor mij is een toespraakje in De Lier een gebeuren. Een beetje als een huisconcertje. De artiest heeft een basispartituur (hier een Bijbeltekst), probeert zich voor te bereiden (leest, denkt, zoekt op), oefent zijn spel en variaties in, en gaat op het concertje improviseren. Een improvisatie waarbij hij op het moment zelf beslist bepaalde pistes te volgen en andere links te laten liggen. Vanuit de luim van het moment en in dialoog met de luisteraars. Het gehoorde muziekstuk heeft geen 'absolute' waarde, maar kan artiest en toehoorder iets bijbrengen.

Bij een dergelijke aanpak is het uitschrijven van de 'toespraak' achteraf onmogelijk. Misschien kunnen de gespeelde 'noten' opgeschreven worden, maar de kleurschakeringen, de tempowisselingen, de reacties van het 'publiek' – de muziek dus – kan nooit meer gereconstrueerd worden. En zo is het goed.

Vanuit de vraag naar sommigen om tòch een neerslag te krijgen van de toespraak, hierbij de Bijbeltekst in de vertaling zoals die werd voorgelezen. Een hertaling op basis van de Naardense Bijbel en andere vertalingen. Daarna een aantal punten die in de toespraak aangehaald werden. Het muzikale plezier moet er bij gedacht worden...

Bijbeltekst

1 Samuel 1, 1-20: Moge je dienares genade vinden in je ogen

- 1** Er is een man uit Ramà [...], uit het bergland van Efràim; zijn naam is Elkanà, [...] een Efratiet.
- 2** En hij heeft twee vrouwen, de naam van de eerste is Channà en de naam van de tweede is Peninnà.
En het is zo dat Peninnà kinderen heeft en Channà géén kinderen.
- 3** En deze man trekt op uit zijn stad, van jaarfeest tot jaarfeest, om zich neer te werpen en te offeren voor de HEER van de heerscharen, te Sjilò. [...]
- 4** En het geschiedt op de dag dat Elkanà offert: hij geeft aan zijn vrouw Peninnà en aan al haar zonen en dochters hun parten.
- 5** En aan Channà geeft hij een part voor twee, want hij houdt van Channà, maar de HEER houdt haar

moederschoot gesloten.

- 6** Haar vijandin krenkt haar ook met krenking, om haar te doen donderen;
omdat de HEER haar moederschoot heeft toegesloten.
- 7** Zo wordt jaar op jaar gedaan: vanaf dat zij opklimt naar het huis van de HEER, krenkt zij haar zò.
En deze weent en eet niet meer.
- 8** Dan zegt haar man Elkanà tot haar: "Channà, waarom ween je, en waarom eet je niet en waarom doe je je hart kwaad?
Ben ik niet beter voor jou dan tien zonen?"
- 9** Dan staat Channà op, nadat zij in Sjlò heeft gegeten en nadat zij heeft gedronken.
En de priester Elì zit op de troon bij de deurpost van het paleis van de HEER.
- 10** En zij, bitter van ziel,
bidt tot de HEER en weeklaagt wenend.
- 11** En zij belooft een gelofte en zegt: "HEER van de heerscharen,
als Gij ziende ziet op de ellende van uw dienares, mij gedenkt en uw dienares niet vergeet en aan uw dieneres een mannelijke nazaat geeft,
dan zal ik hem geven aan de HEER, al de dagen van zijn leven,
en geen scheermes zal over zijn hoofd komen."
- 12** En het geschiedt: wanneer zij vermenigvuldigt het bidden voor het aanschijn van de HEER,
dat Elì gaat letten op haar mond.
- 13** Maar Channà, zij, spreekt in haar hart, alleen haar lippen bewegen en haar stem is niet te horen.
Maar Elì houdt haar voor dronken.
- 14** En Elì zegt tot haar: "Tot wanneer dit dronken gedoe van jou?
Laat je wijn van je wijken!"
- 15** Maar Channà antwoordt en zegt: "Nee, mijn heer, ik ben een vrouw wier geest het zwaar heeft, en wijn en sterke drank heb ik niet gedronken;
maar ik giet mijn ziel uit voor het aanschijn van de HEER.

- 16** Geef je dienares niet uit voor een dochter van tomeloosheid omdat ik in de spanning van mijn getob en mijn verdriet tot hiertoe heb gesproken!”
- 17** En Elì antwoordt en zegt: “Ga heen in vrede!
En Israëls G*d zal jou het gewenste geven dat je van hem hebt gewenst.”
- 18** En zij zegt: “Moge je dienares genade vinden in je ogen!”
Dan gaat de vrouw haar weg en eet zij, en haar gelaat is niet meer het hare.
- 19** En ze staan in de vroegte op en werpen zich neer voor het aanschijn van de HEER. Dan keren ze terug en komen aan in hun huis in Ramà.
En Elkanà bekent zijn vrouw Channà en de HEER gedenkt haar.
- 20** En het geschiedt in de wendingen der dagen dat Channà zwanger wordt en een zoon baart.
En ze roept zijn naam uit: Sjemoe-él (Samuel), want van de HEER heb ik hem gewenst.’

Elementen uit de toespraak:

Invalshoek bij het lezen: vertellen om te begrijpen, niet verklaren, gebruik van midrasj, opbouw van het verhaal, betekenis van woorden, getalswaarden, ‘spelen.’

Channà: is de ‘begenadigde’ en tegelijk kinderloos. Deze ironie doorbreekt het causale denken. Het is mogelijk begenadigd te zijn én in een situatie van sociale mislukking te verkeren. Haar treft geen schuld.

Tocht naar Sjlò: contrast en verband tussen de liefde van Elkanà en de pesterijen van Peninnà.

Channà’s gebed: loopt helemaal fout; verwijt van dronkenschap en bandeloosheid; er blijft niets van haar persoon over.

Het niet-opstandige verweer van Channà: Moge je dienares genade vinden in je ogen.

Betekenis van genade: de Heer die zich welwillend neerbuigt over ons, zijn grote mantel om ons slaat. En niet: de strenge genade van Augustinus, niet het ticket op een hemel met genummerde plaatsen.

Snelle omslag: Channà vindt de genade (die de hare al was!), wordt zwanger; verzoening met Peninnà.

Slotakkoorden...